

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2026
(OR. en)

7982/26

AGRI 245
AGRIFIN 74
FORETS 49
PROCIV 70
ENV 317

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Η στρατηγική σημασία της γεωργίας και της αειφόρου διαχείρισης των δασών για την ενίσχυση της πρόληψης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών και της ανθεκτικότητας — Ενημέρωση από την Επιτροπή — Ανταλλαγή απόψεων

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την *ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών* (έγγρ. 7652/26) προβάλλει τις οικολογικές, οικονομικές, πολιτιστικές και κοινωνικές διαστάσεις που ανακύπτουν σε όλο το φάσμα του κύκλου διαχείρισης κινδύνων (πρόληψη, ετοιμότητα, αντίδραση και αποκατάσταση). Ως απάντηση στην επείγουσα ανάγκη για ανάληψη δράσης με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, η ανακοίνωση προτάσσει τη συσπείρωση όλων των τομέων πολιτικής και όλων των φορέων σε μια κοινή προσέγγιση για τη μείωση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών. Η προσέγγιση αυτή έχει ως βάση τη διαβούλευση με τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, τα κράτη μέλη, εμπειρογνώμονες, ενδιαφερόμενα μέρη και την ακαδημαϊκή κοινότητα, αποσκοπεί δε στην ενίσχυση της συνεργασίας μαζί τους για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων προκλήσεων που σχετίζονται με τους κινδύνους δασικών πυρκαγιών.

Οι δασικές πυρκαγιές στην ΕΕ αυξάνονται σε κλίμακα, συχνότητα και καταστροφικότητα, εγείροντας σημαντικούς διατομεακούς κινδύνους. Σύμφωνα με στοιχεία για την περίοδο δασικών πυρκαγιών του 2025, έχουν καεί περισσότερα από 1 εκατομμύριο εκτάρια στην ΕΕ, έκταση μεγαλύτερη από την Κύπρο. Οι πληγείσες από δασικές πυρκαγιές εκτάσεις της ΕΕ σημειώνουν ρεκόρ. Για τέσσερις χρονιές μέσα στην τελευταία πενταετία, οι καμένες περιοχές υπερέβησαν τον ιστορικό μέσο όρο, ενώ καταγράφηκε επίσης αύξηση της έντασης της φωτιάς. Οι δασικές πυρκαγιές δεν περιορίζονται πλέον στη νότια Ευρώπη, αλλά πλήττουν επίσης τις κεντρικές, βόρειες και ανατολικές περιοχές της ηπείρου. Η τάση αυτή έχει ευρείες συνέπειες, όπως απώλειες ζώων, ζημιές στα οικοσυστήματα, μειωμένη ποιότητα του αέρα, υποβάθμιση του εδάφους, διάβρωση, απώλεια βιοποικιλότητας και αρνητικές επιπτώσεις στη γεωργία, τη δασοκομία και τις υποδομές. Η ετήσια οικονομική ζημία της ΕΕ λόγω των δασικών πυρκαγιών εκτιμάται σε περίπου 2,5 δισ. EUR.

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί ισχυρό καταλύτη για συχνότερους καύσωνες, ξηρασίες και υψηλές θερμοκρασίες, δημιουργώντας συνθήκες που ευνοούν την ανάφλεξη και την εξάπλωση των δασικών πυρκαγιών. Οι αλλαγές στη χρήση της γης, η υποβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων, η πληθυσμιακή συρρίκνωση της υπαίθρου και η εγκατάλειψη παραδοσιακών πρακτικών έχουν οδηγήσει σε αυξημένη συσσώρευση καύσιμης ύλης. Ταυτόχρονα, η αστική επέκταση σε δασικές περιοχές αυξάνει την έκθεση σε δασικές πυρκαγιές. Έως και το 96 % των δασικών πυρκαγιών οφείλεται στην ανθρώπινη δραστηριότητα, η οποία, κατ' επέκταση, είναι και η πρωταρχική αιτία τους. Τις δασικές πυρκαγιές προκαλούν συνήθως σπινθηρισμοί από υποδομές ή εσκεμμένες ενέργειες.

Η συσσώρευση καύσιμης ύλης λόγω μη διαχειριζόμενης βλάστησης αυξάνει την πιθανότητα μεγάλων δασικών πυρκαγιών. Ως εκ τούτου, οι γεωργοί, οι δασοκόμοι και οι αγροτικές κοινότητες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών. Οι πρακτικές ενεργού και βιώσιμης διαχείρισης της γης, όπως η βόσκηση, η αραίωση των δασών, η διαφοροποίηση των ειδών και η προώθηση πιο ποικιλόμορφων τοπίων, είναι σημαντικές για τη μείωση της έντασης των δασικών πυρκαγιών και την επιβράδυνση της εξάπλωσης των πυρκαγιών.

Η ΕΕ παρέχει πηγές χρηματοδότησης για την πρόληψη, την ετοιμότητα, την αντίδραση και την αποκατάσταση. Η βελτίωση της παρακολούθησης και της στρατηγικής χρήσης των εν λόγω κονδυλίων είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) στηρίζει την πρόληψη και την αποκατάσταση των δασικών πυρκαγιών σε χερσαίες περιοχές. Τα μέσα που είναι επί του παρόντος διαθέσιμα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προορίζονται για την αποκατάσταση των δασών και των γεωργικών εκτάσεων μετά από φυσικές καταστροφές, προτείνεται να συνεχιστούν για την περίοδο προγραμματισμού 2028-2034. Άλλα μέτρα, όπως η αποκατάσταση της φύσης, μεταξύ άλλων σε υγροτόπους και δασικές περιοχές, συμβάλλουν επίσης στην ανθεκτικότητα στις πυρκαγιές βελτιώνοντας την υγεία των σχετικών οικοσυστημάτων και μειώνοντας τις επιπτώσεις της ξηρασίας.

Τα κράτη μέλη φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των δασικών πυρκαγιών, μαζί με τις περιφερειακές αρχές και τους διαχειριστές γης, ενώ η ΕΕ παρέχει στήριξη μέσω χρηματοδότησης, δεδομένων και ανταλλαγής γνώσεων.

Οι σημερινές δυσκολίες που παρεμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών μας για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών περιλαμβάνουν ασυνεπή δεδομένα, παρωχημένους χάρτες επικινδυνότητας, μη βέλτιστη μοντελοποίηση της εξελισσόμενης συμπεριφοράς της φωτιάς και περιορισμένη ενσωμάτωση των διασυνοριακών εκτιμήσεων και των εκτιμήσεων πολλαπλών κινδύνων.

Για τον σκοπό αυτόν, η ΕΕ διαθέτει ήδη εργαλεία για υπηρεσίες παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησης, όπως το Copernicus και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφόρησης για τις Δασικές Πυρκαγιές (EFFIS). Επιπλέον, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν συστηματικά αυτά τα εργαλεία για τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών και για να αποφασίζουν ποια έργα χρειάζονται χρηματοδότηση. Στόχος της Επιτροπής είναι η ενίσχυση αυτών των εργαλείων και η ανάπτυξη τυποποιημένης μοντελοποίησης κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ. Δίνεται ώθηση στα κράτη μέλη να προκρίνουν την υιοθέτηση μέτρων πρόληψης των δασικών πυρκαγιών σε χερσαίες περιοχές και να βελτιώσουν τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, την παρακολούθηση των πυρκαγιών, τη μοντελοποίηση της συμπεριφοράς της φωτιάς, την εκτίμηση κινδύνου και τη χρήση δεδομένων υψηλής ανάλυσης για τη λήψη αποφάσεων.

Δεδομένου ότι ο αριθμός των δασικών πυρκαγιών που προκαλούνται από ανθρώπινη δραστηριότητα είναι υψηλός, η αλλαγή συμπεριφοράς έχει κρίσιμη σημασία. Η πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους και η στοχευμένη επικοινωνία μπορούν να στηρίξουν τις

προσπάθειες πρόληψης. Τα μέτρα ετοιμότητας περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό εκκενώσεων, τη συμμετοχή της κοινότητας και την εκπαίδευση.

Ορισμένες περιφέρειες δεν διαθέτουν επαρκώς καταρτισμένο προσωπικό και εξοπλισμό. Οι πυροσβέστες χρειάζονται κατάλληλη προστασία, εκπαίδευση και υποστήριξη. Η ΕΕ ενθαρρύνει τη λήψη μέτρων αντίδρασης μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της εκ των προτέρων τοποθέτησης πυροσβεστών και της ανάπτυξης κοινού εναέριου πυροσβεστικού στόλου (rescEU). Πρόσθετες προσπάθειες επικεντρώνονται στη βελτίωση της διαλειτουργικότητας, της κατάρτισης και των αναλυτικών ικανοτήτων.

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για περαιτέρω δράση στο θέμα αυτό και λαμβάνοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την *ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών*, η κυπριακή Προεδρία έχει ως στόχο να διευκολύνει τις εργασίες σχετικά με τη σύσταση για ολοκληρωμένη διαχείριση των δασικών πυρκαγιών που ανακοίνωσε η Επιτροπή στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της. Δεδομένου του οριζόντιου περιεχομένου της, η σύσταση θα συζητηθεί στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η σύνδεση μεταξύ πρόληψης, ετοιμότητας, αντίδρασης και αποκατάστασης, και συνεκτιμώντας τη στήριξη που παρέχεται μέσω δράσεων της ΕΕ και των κρατών μελών για αποτελεσματική εφαρμογή, η Προεδρία καλεί τους/τις υπουργούς να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα προκειμένου να συμβάλουν στη διαδικασία αυτή:

- *Πώς μπορεί η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), σε συνδυασμό με άλλα μέσα της ΕΕ, να στηρίξει καλύτερα τους γεωργούς, τους δασοκόμους και τις αγροτικές περιοχές στην πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων δασικών πυρκαγιών, μεταξύ άλλων μέσω ισχυρότερων κινήτρων για πρακτικές διαχείρισης της γης που μειώνουν τη συσσώρευση καύσιμης ύλης και ενισχύουν την ανθεκτικότητα του τοπίου; Πώς μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω η στήριξη αυτή μέσω πρόσθετης δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης πέραν του πλαισίου της ΚΓΠ;*
- *Λαμβανομένης υπόψη της αυξανόμενης έντασης και συχνότητας των δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Ευρώπη, πώς μπορούν να δοθούν κίνητρα για τη βιώσιμη διαχείριση των δασών και να ενισχυθεί η αποκατάσταση, και πώς μπορεί η πρόληψη του κινδύνου δασικών πυρκαγιών να ενσωματωθεί καλύτερα στις εθνικές δασικές πολιτικές, στα σχέδια αποκατάστασης και στον σχεδιασμό χρήσης γης, ιδίως στα σημεία επαφής μεταξύ αγροτοδασικών και αστικών περιοχών και στις περιοχές που πλήττονται από την εγκατάλειψη της γης, ώστε να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα και να προστατευθούν οι αγροτικές κοινότητες και τα οικοσυστήματα;*
